

АНОТАЦІЇ

Людмила Єршова

Виховний ідеал українського селянства

Здійснено аналіз відображених у змісті українського селянського виховного ідеалу XIX – початку XX ст. основних ціннісних орієнтирів (Бог, земля, родина, громада), християнських чеснот (працьовитість, чесність, доброта, безкорисливість), психічних особливостей (інтровертність, мрійливість, романтичність, покірність, довірливість) і суспільних якостей (аполітичність, шанування громади й недовіра до влади, абсолютизація фізичної праці й неповага до інтелектуальної, консерватизм, традиціоналізм, невисокий рівень запитів).

Ключові слова: виховний ідеал, українське селянство, Російська імперія.

Проанализированы отображенные в содержании украинского крестьянского воспитательного идеала XIX – начала XX в. основные ценностные ориентиры (Бог, земля, семья, община), христианские добродетели (трудолюбие, честность, доброта, бескорыстие), психические особенности (интровертность, мечтательность, романтичность, покорность, доверчивость) и общественные качества (аполитичность, почитание общества и недоверие к власти, абсолютизация физического труда и неуважение к интеллектуальному, консерватизм, традиционализм, невысокий уровень запросов).

Ключевые слова: воспитательный идеал, украинское крестьянство, Российская империя.

The article analyzes reflected in the sense of a Ukrainian peasant educational ideal of the XIX - beginning of XX century key values guidelines (God, the earth, family, community), the Christian virtues (diligence, honesty, kindness, unselfishness), mental characteristics (unintentionally rewards introversion, dreamer, romantic, humility, honesty) and social qualities (apolitical, the veneration of the community and mistrust to authorities, the absolutization of physical labor and disrespect for intellectual, conservatism and traditionalism, and low level of requests).

Key words: educational ideal, Ukrainian peasantry, Russian Empire.

Інна Заболотна

Способи формування дисциплінованості учнів народних шкіл у процесі навчання (друга половина XIX – початок XX століття)

У статті на основі аналізу історико-педагогічних та архівних джерел розглянуто питання формування дисциплінованості учнів народних шкіл другої половини XIX – початку XX століття. Виокремлено та схарактеризовано методи, прийоми, засоби, форми навчання, за допомогою яких здійснювалося формування дисциплінованості учнів народних шкіл в окреслений історичний період. Акцентовано увагу на поглядах педагогів-практиків щодо способів виховання окресленої якості в практиці шкіл.

Ключові слова: народна школа, дисциплінованість, формування, методи, прийоми, форми, засоби, навчання.

В статье на основе анализа историко-педагогических и архивных источников рассмотрен вопрос формирования дисциплинированности учеников народных школ второй половины XIX – начала XX века. Выделены и охарактеризованы методы, приемы, средства, формы обучения, с помощью которых осуществлялось формирование дисциплинированности учеников народных школ в указанный исторический период. Акцентировано внимание на взглядах педагогов-практиков относительно способов воспитания указанного качества в практике школ.

Ключевые слова: народная школа, дисциплинированность, формирование, методы, приемы, формы, средства, обучение.

In article on the basis of the analysis of the historical-pedagogical and archival sources considered questions of formation of the discipline of students of public schools in the second half of XIX - beginning of XX century. Methods, techniques, means, forms of training are isolated and characterized, by which a discipline of public schools students in the certain historical period was developing. Attention is focused on the views of practitioners on how to education defined quality in practice schools.

Key words: folk school, discipline, formation, methods, techniques, forms, tools, training.

Світлана Саяпіна, Тетяна Грищенко

Дослідження проблем морального виховання дітей дошкільного віку у вітчизняній педагогіці (50–80-ті рр. ХХ ст.)

Стаття присвячена теоретичному аналізу досліджень проблем морального виховання дітей дошкільного віку у вітчизняній педагогіці у 50–80-ті рр. ХХ ст. Автори довели, що цей період характеризується високими темпами розвитку досліджень із зазначеної проблеми. Доведено, що аналізовані праці об'єднані думками: головний шлях формування моральності – активна діяльність самої дитини, розвиток і вдосконалення колективу й особистості здійснюється у спільній діяльності.

Ключові слова: моральне виховання, спільна діяльність, взаємовідносини дітей, колектив.

Статья посвящена теоретическому анализу исследований проблем нравственного воспитания детей дошкольного возраста в отечественной педагогике в 50–80-е гг. ХХ в. Авторы доказали, что этот период характеризуется высокими темпами развития исследований по данной проблеме. Доказано, что рассматриваемые работы объединены мыслями: главный путь формирования нравственности – активная деятельность самого ребенка, развитие и совершенствование коллектива и личности осуществляется в совместной деятельности.

Ключевые слова: нравственное воспитание, совместная деятельность, взаимоотношения детей, коллектив.

The article deals with analysis of research problems of moral education of preschool children in domestic pedagogy in the 50–80 years of the twentieth century. The authors have shown that this period is characterized by high rates of development of research on the subject. It is proved that under consideration of the combined thoughts: The main way of forming morality – active work of the child, the development and improvement of the collective and the individual is in a joint venture.

Key words: moral education, joint activities, interaction kids team.

Надія Ковальова

Система учнівського самоврядування в школах Миколи Неплюєва

Стаття присвячена дослідженню питання учнівського самоврядування в школах М. М. Неплюєва. Досліджується педагогічна діяльність фундатора. Аналізується навчально-виховна робота Братських гуртків і старшин шкіл. Розглядаються основні цілі та завдання виховної роботи гуртків. Вони полягали в організації та дотриманні загального шкільного порядку, сприянні духовно-морального розвитку молодших учнів, дружній підтримці, проведенні загальних шкільних зборів, написанні характеристик на підопічних. В статті висвітлюються різні оцінки педагогічної і громадської діяльності М. Неплюєва.

Ключові слова: самоврядування, старший братський гурток, молодший братський гурток, старшина, моральне виховання, товариш-вихователь.

Статья посвящена исследованию вопроса ученического самоуправления в школах Н. Н. Неплюева. Исследуется педагогическая деятельность основателя. Анализируется учебно-воспитательная работа Братских кружков и старшин школ. Рассматриваются основные цели и задачи воспитательной работы кружков. Они заключались в организации и соблюдении общего школьного порядка, содействии духовно-нравственного развития младших школьников, дружеской поддержке, проведении общешкольных собраний, написании характеристик на подопечных. В статье освещаются различные оценки педагогической деятельности Н. Неплюева.

Ключевые слова: самоуправление, старший братский кружок, младший братский кружок, старшина, нравственное воспитание, товарищ-воспитатель.

The article deals with the issue of student's self-governance in schools N. N. Nepluev. The educational activity of the founder is studied. Educational activity of the fraternal groups and the leaders of schools are analyzed. The basic aims and tasks of educational activity of groups are considered. They consisted of organization and observance of general school order, assistance of noetic and moral development of junior fellows, friendly support, carrying out of general school meetings, writing of characteristics for junior fellows. The different views on the educational activities of N. Nepluev are highlights.

Key words: self-government, the senior fraternal group, the junior fraternal group, the leader, moral education, fellow-teacher.

Наталія Малько

Учитель за покликанням (Олександр Якович Герд 1841–1888)

У статті здійснено аналіз педагогічних ідей та освітньої діяльності Олександра Яковича Герда. Висвітлено основні віхи його життя та чинники становлення як освітнього і громадського діяча. Здійснений аналіз дозволяє зробити висновок, що він належав до тих людей, які присвятили своє життя служінню високій меті – вихованню підростаючого покоління. Наділений від природи особливими здібностями, загостреним почуттям гідності, добросердечністю, він викликає повагу та захоплення і в наш час.

Ключові слова: О. Я. Герд, недільні школи, військові гімназії, колонії малолітніх злочинців, вищі жіночі курси.

В статье осуществлен анализ педагогических идей и образовательной деятельности Александра Яковлевича Герда. Освещены основные страницы его жизни и факторы становления как педагога и общественного деятеля. Проведенный анализ позволяет сделать вывод, что он принадлежал к тем людям, которые посвятили свою жизнь служению высокой цели – воспитанию подрастающего поколения. Наделенный от природы особыми способностями, обостренным чувством достоинства, добросердечностью, он вызывает, уважение и восхищение и в наше время.

Ключевые слова: А. Я. Герд, воскресные школы, военные гимназии, колонии малолетних преступников, высшие женские курсы.

The article presents the analysis of the teaching ideas and educational activities of Alexander Yakovlevich Gerd. Here the main page of his life are highlighted as were as the factors of his development as a pedagogical and public figure. The analysis leads to the conclusion that he was one of those people who have devoted their lives to serving the higher purpose – to educate the younger generation. Endowed by nature with special abilities, heightened sense of dignity, benevolence, he is respect and admiration in our time.

Key words: A. Ya. Gerd, Sunday schools, military schools, colonies for juvenile delinquents, courses for women.

Людмила Осадча

Сторінки історії. Педагогічні принципи Генріха Густавовича Нейгауза

Стаття присвячена видатному російському піаністу і педагогу XX століття, засновнику самобутньої фортепіанної школи – Генріху Густавовичу Нейгаузу, його педагогічним принципам, що лежать в основі методики виховання професійної майстерності музиканта. Це передбачає знання творчих задумів композиторів, володіння різними видами туше, виховання самостійності мислення та знаходження необхідних методів роботи над твором, уміння досягати поставленої мети.

Ключові слова: Нейгауз, фортепіанна школа, виховання піаніста, засоби музичної виразності.

Статья посвящена выдающемуся российскому пианисту и педагогу XX столетия, основателю самобытной фортепианной школы – Генриху Густавовичу Нейгаузу, его педагогическим принципам, которые лежат в основе методики воспитания профессионального мастерства музыканта. Это подразумевает знание творческих замыслов композиторов, владение различными видами туше, воспитание самостоятельности мышления и нахождения необходимых методов работы над произведением, умение достигать поставленной цели.

Ключевые слова: Нейгауз, фортепианная школа, воспитание пианиста, средства музыкальной выразительности.

The article is devoted the prominent Russian pianist and teacher of XX age, founder of original fortepianny school – to Henry Gustavovichu Neygauzu, him to pedagogical principles, which are underlaid method of education of professional trade of musician. It foresees knowledge of creative projects of composers, domain of tushe, education of independence of thought and finding of necessary methods of work, different kinds, above work, ability to arrive at the put purpose.

Key words: Neygauz, fortepianna school, education of pianist, facilities of musical expressiveness.

Володимир Смирнов

Лубенчанин Матвій Погребінський: штрихи до портрета педагога-чекіста

Актуальна для радянського суспільства 1920–30-х років проблема соціалізації молодих правопорушників розглянута як частина діяльності відомого чекіста і педагога М. С. Погребінського (1895–1937). Проаналізовані революційні досягнення радянської педагогіки в контексті сучасних поглядів на виховання й соціалізацію молоді.

Ключові слова: покарання, виховання, молоді правопорушники, безпритульні, трудова колонія, дитяча трудова комуна, соціалізація, людській капітал.

Актуальная для советского общества **1920–30-х** годов проблема социализации молодых правонарушителей рассмотрена как часть деятельности известного чекиста и педагога М. С. Погребинского (**1895–1937**). Проанализированы революционные достижения советской педагогики в контексте современных взглядов на воспитание и социализацию молодежи.

Ключевые слова: наказание, воспитание, молодые правонарушители, беспризорные, трудовая колония, детская трудовая коммуна, социализация, человеческий капитал.

Actual for soviet society in the 1920–30s problem of juvenile delinquents socialization is considered as a part to activity of the known colony warder-teacher M. S. Pogrebinskiy (1895–1937). The revolutionary soviet pedagogy achievements are analyzed in context modern look at education and socialization youth.

Key words: the punishment, education, juvenile delinquents, homeless childs, labor colony, child's labor commune, socialization, human capital.

Тетяна Гурбар

Педагогічна система поглядів В. О. Сухомлинського про природоохоронну роботу учнів загальноосвітньої школи

У статті проведено аналіз педагогічних поглядів В. О. Сухомлинського про природоохоронну роботу учнів загальноосвітньої школи на основі дослідження його окремих педагогічних творів та беручи до уваги результати історико-педагогічних досліджень. У педагогічній системі В. О. Сухомлинського виокремлено мету, завдання, зміст, форми і методи природоохоронної роботи учнів. Актуалізуються ідеї видатного педагога щодо природоохоронної роботи школярів та визначена їх роль для сучасної екологічної освіти і виховання підростаючого покоління.

Ключові слова: В. О. Сухомлинський, природоохоронна робота, педагогічна система, екологічна освіта і виховання, охорона природи.

В статье осуществлен анализ педагогических взглядов В. А. Сухомлинского о природоохранной работе учащихся общеобразовательной школы на основе исследования его отдельных педагогических произведений и принимая во внимание результаты историко-педагогических исследований. В педагогической системе В. А. Сухомлинского выделены цели, задачи, содержание, формы и методы природоохранной работы учеников. Актуализируются идеи выдающегося педагога о природоохранной деятельности школьников и определена их роль для современного экологического образования и воспитания подрастающего поколения.

Ключевые слова: В. А. Сухомлинский, природоохранная работа, педагогическая система, экологическое образование и воспитание, охрана природы.

The analysis of the Sukhomlinskiy's pedagogical views about nature protection work of the pupils of the general school on basis of the research of his separate pedagogical works taking into account the result of the historical-pedagogical researches was conducted in the article. In the pedagogical system of Sukhomlinskiy the aim, task, content, forms and methods of the nature protection work of the pupils were selected. The ideas of prominent teacher as for the nature protection work of schoolchildren are actualized and their role for the modern ecological education of the growing generation is defined.

Key words: V. Sukhomlinskiy, nature protection work, pedagogical system, ecological education, the protection of nature.

Геннадій Шелепко

Управлінська діяльність Олександра Головнина: досвід реформування вітчизняної системи управління середніми навчальними закладами

У статті висвітлено і проаналізовано діяльність міністра народної освіти Олександра Головнина (**1862–1866**). Виявлено основні прогресивні підходи до реформування системи управління середніми навчальними закладами, що можуть бути корисними для сьогодення.

Ключові слова: демократичні тенденції, діловодство, досвід, оптимізація, реформування, система управління середніми навчальними закладами, службовці.

В статье освещена и проанализирована деятельность министра народного просвещения Александра Головнина (**1862–1866**). Вывявлены основные прогрессивные подходы к реформированию системы управления средними учебными заведениями, которые могут быть полезными сегодня.

Ключевые слова: демократические тенденции, делопроизводство, опыт, оптимизация, реформирование, система управления средними учебными заведениями, служащие.

The article highlights and analyzes the activities of the Minister of Education Alexander Golovnina (1862–1866). The basic progressive approaches to reforming secondary schools, which may be useful for the present.

Key words: democratic tendencies, clerical, experience, optimization, reforming the management system secondary schools officials.

Ірина Яковенко

Петро Могила - фундатор Києво-Могилянської академії

У статті розглянуто політичні передумови просвітницької та культурної діяльності Петра Могили; виділено провідні риси педагогічного ідеалу, до якого прагнув фундатор Києво-Могилянської академії; висвітлено провідні аспекти культурної та освітньої діяльності Петра Могили у другій половині 16-го - першій половині 17-го століття.

Ключові слова: православ'я, католицизм, Київська колегія, педагогічний ідеал, національні звичаї, рідна мова.

В статье рассмотрены политические предпосылки просветительской и культурной деятельности Петра Могилы; выделены основные черты педагогического идеала, к которому стремился основатель Киево-Могилянской академии; освещены ведущие аспекты культурной и образовательной деятельности Петра Могилы во второй половине 16-го - первой половине 17-го века.

Ключевые слова: православие, католицизм, Киевская коллегия, педагогический идеал, национальные обычаи, родной язык.

The article considers the political background of educational and cultural activities of Peter Mohyla, highlighted key features of pedagogical ideal, which sought the founder of Kiev-Mohyla Academy, highlights key aspects of cultural and educational activities of Peter Mohyla in the second half of the 16th - first half of the 17th century.

Key words: Orthodoxy, Roman Catholicism, Kiev board, pedagogical ideal, national customs, native language.

Людмила Войтова

Розвиток освіти на Черкащині: спроба ретроспекції

Проведено ретроспекцію розвитку освіти на Черкащині; з'ясовано передумови виникнення навчальних закладів у різні періоди; розкрито особливості діяльності освітніх установ; виявлено вплив громадськості на створення та діяльність навчальних закладів.

Ключові слова: освіта, розвиток, Черкаський край, навчальні заклади, школи, училища, гімназії, ліцеї, університети.

Проведена ретроспектива розвитку образования в Черкасской области; выяснены предпосылки возникновения учебных заведений в разные периоды; раскрыты особенности деятельности образовательных учреждений; обнаружено влияние общественности на создание и деятельность учебных заведений.

Ключевые слова: образование, развитие, Черкасский край, учебные заведения, школы, училища, гимназии, лицеи, университеты.

A retrospection of education development in Cherkasy region was carried out, the predictors of educational institutions' appearance in different periods were found out; the peculiarities of educational institutions' activity were revealed; the public influence over the establishment and activity of educational institutions was discovered.

Key words: education, development, Cherkasy region, educational institutions, schools, colleges, high schools, lycees, universities.

Артур Ковач

Стан вивчення історії освіти у Підкарпатській Русі (1919–1938 рр.) в доробку радянської історіографії

Розглянуто радянську історіографію історії освіти у Підкарпатській Русі. Розвиток радянських історико-педагогічних та історичних знань представлено у контексті впливу ідеологічних процесів на наукові дослідження істориків. Виділено етапи вивчення у СРСР історії освіти на Закарпатті в 1919–1938 рр., через які розкрито шлях становлення радянських історико-педагогічних поглядів на освіту в краї у чехословацький період; відображено вплив на історіографію лібералізації умов наукової роботи дослідників у роки хрущовської «відлиги»; порушено проблему методологічної кризи кінця 80-х рр. ХХ ст.

Ключові слова: шкільництво, система освіти, історія освіти, історіографія.

Рассмотрено советскую историографию образования в Подкарпатской Руси. Развитие советских историко-педагогических и исторических знаний представлено в контексте влияния идеологических процессов на научные исследования историков. Выделены этапы изучения в СССР истории образования в Закарпатье в 1919–1938 гг., через которые раскрыто путь становления советских историко-педагогических взглядов на образование в крае в чехословацкий период; отражено влияние на историографию либерализации условий научной работы исследователей в годы хрущевской «оттепели»; поднята проблема методологического кризиса конца 80-х гг. ХХ в.

Ключевые слова: школьное, система образования, история образования, историография.

The article examines Soviet historiography of education in Subcarpathian Rus. Author presents development of Soviet historical and pedagogical knowledge being under influence of ideological processes. Author also emphasizes periods of studying of history of education in Transcarpathia in 1919–1938 in USSR. These periods show the formation of opinion of Soviet history and pedagogical scholars on education in our country during the time when it was part of Czechoslovakia. The article also describes the way Khrushchev Thaw affected scientific work of researchers and problem of methodological crisis at the end of 80-ies of 20th century.

Key words: schooling, system of education, history of education, historiography.

Володимир Арешонков

Розвиток теоретичних основ змісту середньої освіти у вітчизняній педагогіці у першому двадцятиріччі ХХ століття

У статті автор висвітлив процес розвитку теоретичних основ змісту середньої освіти у вітчизняній педагогіці першого двадцятиріччя ХХ століття. Зроблено висновок, що на початку ХХ ст. розвиток теорії змісту освіти був складним, у багатьох відношеннях плідним, проте далеко не всі її проблеми отримували послідовні рішення: не розкривався характер зв'язку загального та спеціального в навчальному процесі, не пояснювалося, які елементи загальної освіти використовує освіта спеціальна.

Ключові слова: зміст освіти, формальна освіта, матеріальна освіта.

В статье автор освещает процесс развития теоретических основ содержания среднего образования в отечественной педагогике первого двадцатилетия ХХ века. Сформулирован вывод о том, что в начале ХХ века развитие теории содержания происходило сложно, во многих отношениях плодотворно, но далеко не все его проблемы получили последовательные решения: не раскрывался характер связи общего и специального в учебном процессе, не объяснялось, какие элементы общего образования использует специальное образование.

Ключевые слова: содержание образование, формальное образование, материальное образование.

In the article the author outlined the process of development of theoretical fundamentals of the content of secondary education in Russian pedagogy of the first twenty years of the twentieth century. The conclusion was that in the beginning of XX century the development of the theory of the content of education was difficult, in many respects fruitful, however, not all of its problems, received consistent decisions: he was not revealed the nature of the communication of General and special in the learning process, not explained which elements of General education uses special education.

Key words: content of education, formal education, material formation.

Ольга Новицька

Організація та діяльність науково-дослідних кафедр педагогіки в Україні у 1920-ті роки

У статті висвітлено процес організації науково-дослідних кафедр в Україні у 1920-ті роки як провідних наукових установ, які фактично стали першими осередками підготовки нової наукової та науково-педагогічної інтелігенції. Розглянуто діяльність науково-дослідних кафедр педагогіки і їх персональний склад, структурну організацію, провідні напрями науково-дослідної роботи.

Ключові слова: науково-дослідні кафедри педагогіки, організація, діяльність, 1920-ті роки, Україна.

В статье отражен процесс организации научно-исследовательских кафедр в Украине в 1920-е годы как ведущих научных учреждений, которые фактически стали первыми ячейками подготовки новой научной и научно-педагогической интеллигенции. Рассмотрена деятельность научно-исследовательских кафедр педагогики и их персональный состав, структурная организация, ведущие направления научно-исследовательской работы.

Ключевые слова: научно-исследовательские кафедры педагогики, организация, деятельность, 1920-ые годы, Украина.

The article reflects the process of organization of research departments in Ukraine in the 1920s as the leading scientific institutions, which actually became the first centers for training of new scientific and pedagogical intelligentsia. Reviewed the activities of the research Department of pedagogy and their composition, structural organization, leading directions of the research work.

Key words: scientific research of the Department of pedagogy, organization, activities, 1920, Ukraine.

Світлана Шевченко

Особливості організації диференційованого підходу до навчання дітей у російських школах УСРР в умовах українізації (20-ті рр. ХХ ст.)

На основі вивчення архівних документів висвітлено організацію російських шкіл до навчання дітей, особливо в російськомовному середовищі Донецька, Донецької округи, Харкова та Харківської округи; розкрито особливості підходу до навчання дітей у російських школах на території УСРР в умовах українізації у 20-х роках ХХ ст.

Ключові слова: шкільна освіта, українізація, концентр, російські школи.

На основе изучения архивных документов отражена организация русских школ к обучению детей, особенно в русскоязычной среде Донецка, Донецкой округи, Харькова и Харьковской округи; раскрыты особенности подхода к обучению детей в русских школах на территории УССР в условиях украинизации в 20-х годах ХХ ст.

Ключевые слова: школьное образование, украинизация, концентр, русские школы.

On the basis of study of the archived documents organization of Russian schools is reflected to the studies of children, especially in the Russian-language environment of Donetsk, Donetsk neighbourhood, Kharkiv and Kharkiv neighbourhood; the features of going are exposed near the studies of children in Russian schools on territory of UKRAINE in the conditions of українізації in 20th of XX of century.

Key words: politics of processes, school education, russian schools.

Василь Каразін

О воспитании женского пола в низших состояниях (Публікація Ольги Майструк)

У статті представлено маловідомий проект видатного ученого, винахідника, просвітника Василя Назаровича Каразіна. У документі розкриваються педагогічно-просвітницькі погляди ученого на розвиток жіночої освіти для нижніх верств населення та роль жінки у вихованні дітей. Проект містить перелік завдань для улаштування спеціального навчального закладу для жінок.

Ключові слова: педагогічно-просвітницька діяльність В. Н. Каразіна, жіноче училище, новаторський навчальний заклад, жіноча освіта.

В статье представлен малоизвестный проект известного учёного, изобретателя, просветителя Василия Назаровича Каразина. В документе раскрываются педагогические и просветительские взгляды ученого на развитие женского образования для нижних слоев населения и роль женщины в воспитании детей. Проект содержит перечень задач для устройства специального учебного заведения для женщин.

Ключевые слова: педагогическая и просветительская деятельность В. Н. Каразина, женское училище, новаторское учебное заведение, женское образование.

In the article are presented not very popular project of famous scientist, inventor and enlightener V. N. Karazina. In the article would be presented pedagogical views of scientist on development of women's education in lower classes and role of woman in upbringing. The project consists of list of tasks for creation of special educational institution for women.

Key words: pedagogical and educational activity of V. N. Karazin, women's college, innovation educational institution, women's education.